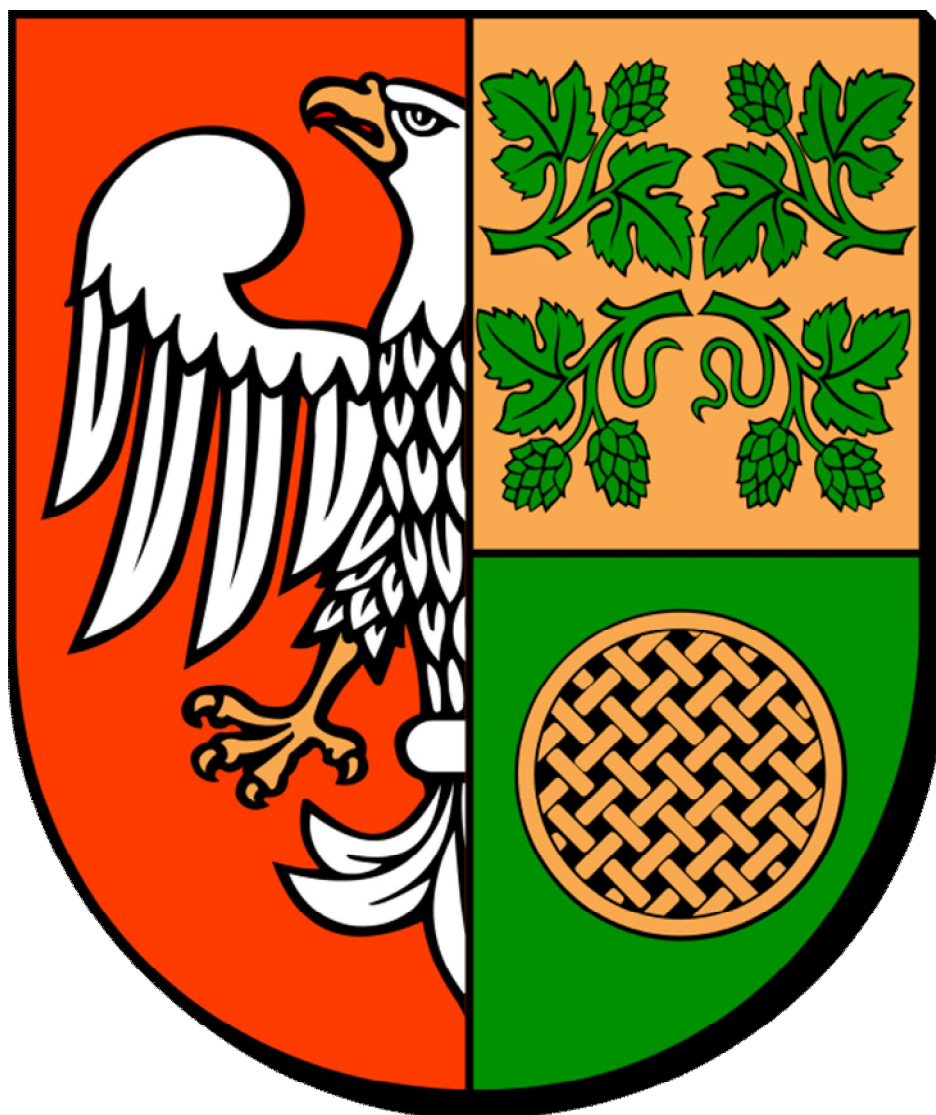

POWIAT NOWOTOMYSKI

- RAPORT Z WYKONANIA -

***AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NOWOTOMYSKIEGO NA LATA 2008 - 2011
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2015***

GMINA KUŚLIN

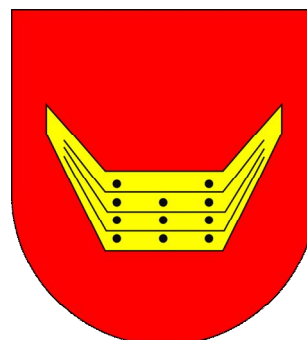
GMINA LWÓWEK

GMINA MIEDZICHOWO

GMINA NOWY TOMYŚL

GMINA OPALENICA

GMINA ZBĄSZYŃ

JEDNOSTKA OPRACOWUJĄCA:

OPTINO Mariusz Cybułka

os. Wojska Polskiego 6/15

62-065 Grodzisk Wilkp.

JEDNOSTKA ZLECAJĄCA:

STAROSTWO POWIATOWE

W NOWYM TOMYŚLU

ul. Poznańska 33

64-300 Nowy Tomyśl

Kierownik projektu

mgr inż. Mariusz Cybułka

Autorzy

mgr Wiesława Sroczyńska

mgr inż. Mariusz Cybułka

Współpraca

mgr inż. Zofia Pacholak - Laskowska - Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu

mgr inż. Michał Gumny - Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu

Nowy Tomyśl, październik 2014r.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	6
1.1. Podstawa prawna opracowania	6
1.2. Przedmiot i zakres opracowania	7
II. CELE, KIERUNKI I ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU NOWOTOMYSKIEGO NA LATA 2008 - 2011 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2015	8
2.1. Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych	9
2.1.1. Racjonalizacja zużycia wody	9
2.1.2. Zmniejszenie odpadowości i materiałochłonności produkcji	10
2.1.3. Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.	10
2.2. Ochrona powietrza	11
2.2.1. Ograniczenie emisji do powietrza w energetyce i przemyśle	11
2.2.2. Ograniczenie emisji w sektorze mieszkalnictwa	12
2.2.3. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.....	12
2.3. Ochrona przed hałasem	13
2.3.1. Ochrona przed hałasem komunikacyjnym.....	13
2.3.2. Ochrona przed hałasem przemysłowym.....	14
2.4. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	15
2.4.1. Inwentaryzacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego	15
2.4.2. Preferowanie bezkonfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	15
2.5. Ochrona wód	16
2.5.1. Zarządzanie zasobami wodnymi	16
2.5.2. Ochrona zasobów wodnych	16
2.5.3. Ochrona przeciwpowodziowa i retencja wodna	18
2.6. Ochrona powierzchni ziemi	18
2.6.1. Gleby użytkowane rolniczo	19
2.6.2. Zasoby kopalin	19

2.7. Zasoby przyrodnicze	20
2.7.1. Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych.....	20
2.7.2. Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym.....	21
2.7.3. Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt	21
2.7.4. Ochrona lasów.....	22
2.7.5. Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska.....	23
2.8. Gospodarka odpadami	23
III. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	24
IV. MONITOROWANIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	48
4.1. Zasady monitoringu.....	48
4.1.1. Monitoring środowiska	48
4.1.2. Monitoring programu	48
4.1.3. Monitoring odczuć społecznych	49
4.2. Monitorowanie założonych efektów ekologicznych.....	49
V. PODSUMOWANIE.....	52
VI. BIBLIOGRAFIA	53
VII. SPIS TABEL	56
VIII. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW.....	57

I. WSTĘP

1.1. Podstawa prawna opracowania

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo Ochrony Środowiska* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232, z późn. zm.). Program Ochrony Środowiska jest odzwierciedleniem Polityki Ekologicznej Państwa, mającym wdrożyć jej ustalenia na odpowiednio niższym poziomie. Politykę Ekologiczną Państwa przyjmuje się na 4 lata, z tym że przewidziane w niej działania w perspektywie obejmują kolejne 4 lata. Program Ochrony Środowiska określa cele ekologiczne, priorytety, harmonogram działań proekologicznych, oraz źródła finansowania niezbędne do osiągnięcia postawionych celów.

Dnia 29 października 2009 r. uchwałą Rady Powiatu Nowotomyskiego nr XXXII/225/09 przyjęto „Aktualizację Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 - 2011 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2015”.

W „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 - 2011 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2015” sformułowano następujące cele nadrzędne:

- ♦ *Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych;*
- ♦ *Zapewnienie wysokiej jakości powietrza, (redukcja emisji pyłów i gazów cieplarnianych niszczących warstwę ozonową)'*
- ♦ *Zminimalizowanie uciążliwego hałasu w środowisku;*
- ♦ *Ochrona mieszkańców przed promieniowaniem elektromagnetycznym;*
- ♦ *Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej, racjonalizacja zużycia wody oraz ochrona przed powodzią;*
- ♦ *Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją;*
- ♦ *Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności w tym wzrost lesistości Powiatu;*

1.2. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem opracowania jest *"Raport z wykonania Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 - 2011 z perspektywą do roku 2015"*.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa wymagań dotyczących formy i struktury raportu z wykonania powiatowego Programu Ochrony Środowiska. Nie zostały opracowane ogólne wytyczne opracowania Raportu, umożliwiające zachowanie układu treści i sposobu przedstawienia rezultatów z realizacji zadań ujętych w Programie Ochrony Środowiska obowiązujące we wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce.

Przyjęto zatem, że Raport z wykonania Programu powinien zawierać:

- ♦ stopień realizacji zadań wynikających z powiatowego programu ochrony środowiska,
- ♦ wnioski odnośnie przyszłego raportowania stanu realizacji programu ochrony środowiska.

Raport jest zatem próbą weryfikacji i wstępnej oceny jakościowej i ilościowej realizacji celów oraz zadań zapisanych w Programie. Raport został opracowany na podstawie danych i informacji uzyskanych od jednostek samorządowych jak i innych podmiotów prowadzących działalność na terenie powiatu, których działania były wpisane w harmonogram zadań w ramach *"Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 - 2011 z perspektywą do roku 2015"*.

Źródłem informacji niezbędnych do wykonania opracowania są:

- ♦ Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu,
- ♦ Urzędu Gminy Kuślin,
- ♦ Urząd Miasta i Gminy Lwówek,
- ♦ Urząd Gminy Miedzichowo,
- ♦ Urząd Miejski w Nowym Tomyślu,
- ♦ Urząd Miejski w Opalenicy,
- ♦ Urząd Miejski w Zbąszyniu,
- ♦ Urząd Marszałkowski w Poznaniu,
- ♦ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu,
- ♦ Nadleśnictwo Babimost,
- ♦ Nadleśnictwo Bolewice,
- ♦ Nadleśnictwo Konstantynowo,

- ♦ *Nadleśnictwo Grodzisk,*
- ♦ *Nadleśnictwo Pniewy,*
- ♦ *Nadleśnictwo Trzciel,*
- ♦ *Nadleśnictwo Wolsztyn,*
- ♦ *Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu,*
- ♦ *Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu,*
- ♦ *Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu,*
- ♦ *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo.*

Niniejszy Raport z Wykonania Programu Ochrony Środowiska obejmuje lata 2008-2011 jak i perspektywę do roku 2014.

W ramach opracowania założono, iż kontrola wdrażania Programu i oceny jego realizacji w aspekcie założonych celów opierać się będzie o:

- ♦ monitoring wdrażania Programu, polegający na ocenie w zakresie:
 - ♦ określenia stopnia realizacji przyjętych celów;
 - ♦ oceny realizacji programów i projektów inwestycyjnych w ochronie środowiska;
 - ♦ określenia stopnia rozbieżności (%) pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem;
 - ♦ analizy przyczyn tych rozbieżności.
- ♦ monitoring skutków realizacji Programu, w tym monitoring świadomości społecznej.

II. CELE, KIERUNKI I ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU NOWOTOMYSKIEGO NA LATA 2008 - 2011 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2015

W ramach "Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 - 2011 z perspektywą do roku 2015" zastosowano zasady polityki ekologicznej w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska i wyznaczono:

- ♦ **cele ekologiczne** – ma nastąpić poprawa danego elementu środowiska co ma być ostatecznym efektem podejmowanych kierunków działań;

- ♦ **kierunki działań** – służą do osiągnięcia wyznaczonych celów ekologicznych;
- ♦ **zadania ekologiczne** – konkretne przedsięwzięcia prowadzące do realizacji wyznaczonych kierunków działań w ramach danego celu ekologicznego. Zadania te mają charakter długookresowy i winny być realizowane aż do osiągnięcia założonego celu. Z uwagi na długi okres „dochodzenia” do wyznaczonego celu, z zaproponowanych zadań należy określić zadania priorytetowe (priorytety ekologiczne) do realizacji.

Poniżej przedstawiono cele, kierunki i zadania ekologiczne dla Powiatu Nowotomyskiego w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska w ramach *"Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 - 2011 z perspektywą do roku 2015"*.

2.1. Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych

Takie gospodarowanie zasobami naturalnymi to jeden z podstawowych warunków zrównoważonego rozwoju. W związku z tym określono cel ekologiczny: Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych w produkcji energii. W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- ♦ Racjonalizacja użytkowania wody;
- ♦ Zmniejszenie odpadowości i materiałochłonności produkcji;
- ♦ Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i zmniejszenie zużycia energii przez gospodarki.

2.1.1. Racjonalizacja zużycia wody

Powinny nią być objęte wszystkie działy gospodarki korzystające z jej zasobów. W najbliższej przyszłości zużycie wody ograniczyć winny przede wszystkim przemysł i rolnictwo. Racjonalizacja zużycia to również ograniczenie strat związanych z jej rozpraszaniem i używaniem (nieszczelne i niesprawne urządzenia końcowe). Krajowy limit został ustalony w zakresie zmniejszenia wodochłonności produkcji o 50 % do roku 2011 w stosunku do roku 1990. Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działań to:

- ♦ Ustalenie normatywnych wskaźników zużycia wody w gospodarce komunalnej stymulujących jej oszczędzanie;
- ♦ Ograniczenie wykorzystywania wód podziemnych do celów przemysłowych (poza przemysłem spożywczym i niektórymi specjalnymi działami produkcji rolnej);

- ♦ Wprowadzenie systemu kontroli wodochłonności produkcji w formie obowiązku rejestracji zużycia wody na cele przemysłowe i rolnicze w przeliczeniu na jednostkę produkcji;
- ♦ Wspieranie działań mających na celu zagospodarowanie wód opadowych w gospodarstwach domowych (np. wykorzystywanie do podlewania terenów zielonych);
- ♦ Realizacja przez zakłady planów racjonalnego gospodarowania wodą (np. wprowadzających zamknięte obiegi wody).

2.1.2. Zmniejszenie odpadowości i materiałochłonności produkcji

Działanie to jest jednym z najważniejszych w polityce ekologicznej państwa, gdyż prowadzi do zmniejszenia ilości zanieczyszczeń, uciążliwości i zagrożeń „u źródła”. Krajowy limit zakładał w 2011r. zmniejszenie wykorzystania surowców ze źródeł pierwotnych o 40 % w stosunku do roku 1990. Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

- ♦ Wprowadzenie bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych (ulgi podatkowe).

2.1.3. Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

W Polityce Energetycznej Państwa przewidywano zmniejszenie do roku 2010 zużycia energii na jednostkę produktu krajowego do 30%. Zakładano ponadto w roku 2010 osiągnięcie poziomu 10,4 % udziału energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii pierwotnej (obecnie udział energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii pierwotnej w Polsce wynosi 5,2 % - 2008r.).

Poziom ten ma być osiągnięty poprzez odpowiednie wykorzystanie zasobów biomasy, energii wody i wiatru, słońca, wód geotermalnych oraz biogazu z odpadów. Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

- ♦ Zwiększenie udziału energii otrzymywanej z surowców odnawialnych w całkowitym zużyciu energii;
- ♦ Stosowanie indywidualnych liczników ciepła;
- ♦ Zmniejszenie strat energii, zwłaszcza ciepłej, w systemach przesyłowych, przede wszystkim poprzez uszczelnienie rurociągów oraz ich właściwą eksploatację;

- ♦ Poprawa parametrów energetycznych budynków - termorenowacja (dobór drzwi i okien o niskim współczynniku przenikalności cieplnej, właściwa izolacja termiczna ścian - ocieplenie budynków, lokalizacja nowych obiektów zgodnie z naturalną (cieplejszą) kierunkową orientacją stron świata);
- ♦ Opracowanie i wdrożenie przez gminy (zgodnie z Prawem Energetycznym) planów zaopatrzenia w energię. Dokument ten powinien określać rozwiązania w tym przedmiocie na obszarze gminy z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska (gminy Kuślin – od 2003r., Miedzichowo – od 2008r., Nowy Tomyśl od 2008r., oraz Opalenica – od 2001r. posiadają plany zaopatrzenia w energię);

2.2. Ochrona powietrza

Uwzględniając założenia ochrony powietrza określono cel ekologiczny:

- ♦ Zapewnienie wysokiej jakości powietrza, redukcja emisji pyłów i gazów cieplarnianych niszczących warstwę ozonową.

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- ♦ Ograniczenie emisji do powietrza w energetyce i przemyśle;
- ♦ Ograniczenie emisji w sektorze mieszkalnictwa;
- ♦ Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Osiągnięcie określonego celu ekologicznego w ramach wyznaczonych kierunków działań powinno być realizowane przez konkretne zadania ekologiczne.

2.2.1. Ograniczenie emisji do powietrza w energetyce i przemyśle

W emisji zanieczyszczeń do powietrza pewną rolę odgrywają sektory wytwarzania i zaopatrzenia w energię oraz przemysł. Ograniczenie emisji z ww. sektorów przyniesie także efekty ekologiczne na terenie powiatu.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

- ♦ Wprowadzenie systemu monitoringu i kontroli emisji zanieczyszczeń na terenie przedsiębiorstw (w razie przekroczeń dopuszczalnych stężeń należy spowodować, za pomocą wszystkich dostępnych środków administracyjnych, zaniechania ponadnormatywnej emisji), dla których będzie to konieczne;

- ♦ Zachęcanie zakładów do samokontroli poprzez wprowadzanie systemów zarządzania środowiskiem (ISO 14 000);
- ♦ Spalanie węgla lepszej jakości lub zamiana nośnika na bardziej ekologiczny.

2.2.2. Ograniczenie emisji w sektorze mieszkalnictwa

Tzw. niska emisja zanieczyszczeń powietrza pochodząca z ogrzewania budynków jednorodzinnych stanowi w miastach ok. 50 % ogólnej emisji zanieczyszczeń, zaś na terenach wiejskich nawet ok. 80 %. Źródłem tego jest przede wszystkim wykorzystywanie przestarzałych urządzeń grzewczych, węgla o niskiej jakości wartości opałowej, a także różnego typu odpadów (w tym tworzyw sztucznych, skóry).

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

- ♦ Ograniczanie stosowania węgla jako paliwa w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych, rozpowszechnienie stosowania drewna, biomasy;
- ♦ Promowanie nowych nośników energii ekologicznej pochodzących ze źródeł odnawialnych – energia słoneczna, biomasa;
- ♦ Tworzenie dużych zakładów produkcji i sprzedaży ciepła - likwidacja małych kotłowni i indywidualnych palenisk domowych miastach poprzez zastosowanie zbiorczej sieci centralnego ogrzewania, zmniejszenie liczby emitorów (zwłaszcza na terenie miast Zbąszyń, Nowy Tomyśl, Opalenica i Lwówek);
- ♦ Rozbudowa sieci gazowej na obszarze powiatu i zwiększenie liczby odbiorców;
- ♦ Edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania odpadów (szczególnie tworzyw sztucznych).

2.2.3. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych

Ruch drogowy jest istotnym zagrożeniem dla środowiska i zdrowia człowieka. Zwiększające się natężenie ruchu, zły stan dróg oraz stan techniczny pojazdów stanowią źródło zagrożeń, w tym przyczyniają się do wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

- ♦ Wyprowadzenie ruchu tranzytowego z obszaru miast (budowa obejść drogowych obwodnic przede wszystkim Zbąszynia, Opalenicy i Nowego Tomyśla), przebudowa dróg o małej przepustowości;
- ♦ Bieżące utrzymanie dróg i ciągów komunikacyjnych w dobrym stanie technicznym;
- ♦ Wspieranie rozwoju ruchu rowerowego (poprzez likwidację barier technicznych oraz tworzenie ścieżek rowerowych) o zasięgu ponadgminnym;
- ♦ Stosowanie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych (strefy te powinny być komponowane z gatunków o dużej odporności na zanieczyszczenia oraz właściwie pielęgnowane, a ubytki uzupełniane).

2.3. Ochrona przed hałasem

Uwzględniając założenia ochrony przed hałasem określono cel ekologiczny:

- ♦ Zminimalizowanie uciążliwego hałasu w środowisku

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- ♦ Ochrona przed hałasem komunikacyjnym;
- ♦ Ochrona przed hałasem przemysłowym.

Osiągnięcie określonego celu ekologicznego w ramach wyznaczonych kierunków działań powinno być realizowane za pomocą konkretnych zadań ekologicznych.

2.3.1. Ochrona przed hałasem komunikacyjnym

Przez teren Powiatu Nowotomyskiego przebiegają ważne szlaki komunikacyjne, które mają wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego na obszarze powiatu. Z tego względu zadania wyznaczone w zakresie ochrony środowiska przed hałasem są również powiązane z zadaniami wynikającymi z polityki transportowej państwa.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

- ♦ Dokonanie rozpoznania klimatu akustycznego (sporządzenie map akustycznych) ze wskazaniem terenów szczególnie narażonych na emisję hałasu;
- ♦ Wspomaganie gmin w modernizacji i budowie dróg (budowa obwodnic, optymalizacja przebiegu tras komunikacyjnych oraz optymalizacja płynności ruchu);
- ♦ Wspieranie inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu, mianowicie: budowy ekranów akustycznych i tworzenia pasów zwartej zieleni ochronnej, a także izolacji budynków (np. wymiana okien);
- ♦ Prowadzenie monitoringu poziomu hałasu wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych przechodzących przez teren powiatu;
- ♦ Integrowanie opracowań planistycznych z problemami zagrożenia hałasem.

2.3.2. Ochrona przed hałasem przemysłowym

Poziom emisji hałasu ze źródeł przemysłowych jest porównywalny z emisją ze środków transportu, jednak na jego oddziaływanie jest narażona mniejsza liczba mieszkańców. Często przyczyną złego klimatu akustycznego wokół zakładów przemysłowych jest ich niewłaściwa lokalizacja w stosunku do obiektów sąsiadujących.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

- ♦ Systematyczna kontrola przedsiębiorstw, zwłaszcza tych zlokalizowanych w pobliżu jednostek osadniczych lub na ich terenie;
- ♦ Egzekwowanie w przedsiębiorstwach zmian technologicznych w przypadku przekroczeń emisji hałasu (stosowania przy urządzeniach obudów dźwiękochłonnych, ekranów oraz tłumików akustycznych);
- ♦ Wyznaczenie stref ochronnych wokół przedsiębiorstw, w obrębie których nie należy lokalizować budynków mieszkalnych;
- ♦ Tworzenia pasów zwartej zieleni ochronnej wokół przedsiębiorstw.

2.4. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Poziom promieniowania niejonizującego jest jednym z czynników wpływających na jakość życia człowieka. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach oraz na zmniejszaniu poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Określono cel ekologiczny:

- ♦ Ochrona mieszkańców przed promieniowaniem elektromagnetycznym

W celu osiągnięcia ww. celu określono kierunki działań ekologicznych:

- ♦ Inwentaryzacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego;
- ♦ Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

Osiągnięcie wyznaczonego celu ekologicznego w ramach określonych kierunków działań powinno być realizowane za pomocą konkretnych zadań ekologicznych.

2.4.1. Inwentaryzacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego

W celu określenia wielkości problemu zanieczyszczenia środowiska elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym oraz jego wzrostu konieczna jest realizacja następujących zadań:

- ♦ Inwentaryzacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie powiatu;
- ♦ Egzekwowanie przez organy administracji pomiarów pól elektromagnetycznych po uruchomieniu urządzeń, do których inwestorzy zobowiązani są na mocy przepisów Prawa Ochrony Środowiska;

2.4.2. Preferowanie bezkonfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego

Dla ograniczenia potencjalnego wpływu promieniowania na mieszkańców powiatu należy w ramach ochrony podjąć następujące działania:

- ♦ Przestrzeganie granic stref ochronnych zgodnie z ocenami oddziaływania na środowisko dla urządzeń nadawczych;
- ♦ Uwzględnienie w studiach uwarunkowań i planach zagospodarowania przestrzennego zagadnień pola elektromagnetycznego (pozostawienie w sąsiedztwie linii wysokich napięć obszarów wolnych od zabudowy).

2.5. Ochrona wód

Gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności kształtowanie i ochronę zasobów wodnych oraz korzystanie z wód reguluje ustawa Prawo Wodne. Zakłada ona gospodarowanie wodami uwzględniające zasadę wspólnych interesów i powinna być realizowana przez współpracę administracji publicznej, użytkowników wód i przedstawicieli lokalnych społeczności.

Uwzględniając założenia ochrony zasobów wodnych określono cel ekologiczny: Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej, retencja wodna oraz ochrona przed powodzią

Aby osiągnąć ww. cel określono kierunki działań ekologicznych:

- ♦ Zarządzanie zasobami wodnymi;
- ♦ Ochrona zasobów wodnych;
- ♦ Ochrona przeciwpowodziowa i retencja wodna.

Osiągnięcie założonego celu w ramach wyznaczonych kierunków działań powinno być realizowane przez konkretne zadania ekologiczne.

2.5.1. Zarządzanie zasobami wodnymi

Zarządzanie zasobami wodnymi jest jednym z podstawowych zagadnień mających wpływ na rozwój regionu i jakość życia na jego obszarze

2.5.2. Ochrona zasobów wodnych

Jednym z celów polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie mieszkańcom wody pitnej dobrej jakości. Ważne z tego względu jest utrzymywanie jakości wód podziemnych i powierzchniowych co najmniej na poziomie wymaganym przepisami. W ramach ochrony wód wyznaczony limit krajowy mówi o zapewnieniu 75 % redukcji

związków biogenych ze ścieków komunalnych odprowadzanych do cieków stanowiących element zlewiska Bałtyku – do roku 2015.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

- ♦ Sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej;
- ♦ Minimalizacja strat wody na przesyle wody wodociągowej (przewody magistralne i lokalne);
- ♦ Modernizacja i rozbudowa stacji uzdatniania wody w celu zapewnienia właściwej jakości wody;
- ♦ Ustanawianie stref ochronnych ujęć;
- ♦ Wprowadzenie ograniczeń w zagospodarowywaniu terenów ochronnych wód podziemnych oraz ujęć wody;
- ♦ Przeprowadzenie akcji edukacyjno – informacyjnej propagującej optymalizację zużycia wody przez indywidualnych użytkowników (np. gromadzenie wody deszczowej i wykorzystywanie jej na cele agrarne – do podlewania zieleni);
- ♦ Wspieranie działań podmiotów gospodarczych w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą, w tym eliminowanie nieuzasadnionego wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych (przez branże inne niż przemysł spożywczy) oraz przez wprowadzanie zamkniętego obiegu wody w przemyśle;
- ♦ Pilna realizacja nowych sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie powiatu;
- ♦ Optymalizacja wykorzystania (dociążenie) oraz rozbudowa i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków w kierunku spełnienia wymagań obowiązującego prawa oraz dyrektyw UE;
- ♦ Budowa oczyszczalni przyzagrodowych na terenach, gdzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest nieopłacalna z przyczyn ekonomicznych, bądź bardzo trudna do realizacji ze względów technicznych (ukształtowanie terenu). Wsparcie finansowe dla rolników realizujących oczyszczalnie przyzagrodowe;
- ♦ Zewidencjonowanie oczyszczalni przydomowych oraz zbiorników bezodpływowych i zintensyfikowanie ich kontroli technicznej oraz częstotliwości opróżniania;

- ♦ Wnikliwa kontrola punktów zrzutu ścieków przemysłowych;
- ♦ Stopniowe ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko zanieczyszczeń obszarowych (pozostałości chemicznych środków ochrony roślin oraz nawozów) i punktowych (składowiska obornika) pochodzących z działalności rolniczej - budowa stanowisk składowania obornika i zbiorników na gnojówkę do roku 2010;
- ♦ Prowadzenie przyjaznej środowisku gospodarki na stawach rybnych;

2.5.3. Ochrona przeciwpowodziowa i retencja wodna

W ochronie przeciwpowodziowej bardzo ważne jest wprowadzenie kompleksowego systemu ochrony przed powodzią oraz systemu zbiorników retencji wodnej. Na terenie Powiatu Nowotomyskiego istnieje małe ryzyko wystąpienia zagrożenia powodziowego.

W ramach wyznaczonego kierunku działania należy realizować następujące zadania ekologiczne:

- ♦ Systematyczna kontrola i konserwacja urządzeń wodnych;
- ♦ Inwentaryzacja, odbudowa oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji.

2.6. Ochrona powierzchni ziemi

Ochrona powierzchni ziemi zgodnie z zapisami ustawy Prawo Ochrony Środowiska, polega na zapewnieniu jej jak najlepszej jakości.

Uwzględniając założenia ochrony powierzchni ziemi określono cel ekologiczny:

- ♦ Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- ♦ Gleby użytkowane rolniczo;
- ♦ Zasoby kopalin.

Osiągnięcie wyznaczonego celu w ramach określonych kierunków działań powinno być realizowane za pomocą konkretnych zadań ekologicznych.

2.6.1. Gleby użytkowane rolniczo

Biorąc pod uwagę, klasyfikację bonitacyjną gleb na terenie Powiatu Nowotomyskiego, ich odczyn pH i stan zanieczyszczenia metalami ciężkimi należy dążyć do racjonalnego wykorzystania tych gleb oraz zapewnienia im właściwej ochrony.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

- ♦ Zapobieganie zanieczyszczeniu gleb środkami ochrony roślin oraz wskutek działalności przemysłu;
- ♦ Prowadzenie właściwej struktury zagospodarowania przestrzennego (niewyłączanie gruntów rolnych o wyższych klasach bonitacyjnych z produkcji rolnej i nieprzeznaczanie ich na inne cele nierolnicze i nieleśne);
- ♦ Dostosowanie kierunków i intensywności produkcji do naturalnego biologicznego potencjału gleb;
- ♦ Podnoszenie jakości i struktury gleb poprzez wykorzystanie kompostu;
- ♦ Ochrona i wprowadzanie zadrzewień, zakrzewień śródpolnych i przydrożnych spełniających rolę przeciwoerozyjną;
- ♦ Kształtowanie struktury upraw zapobiegającej erozji i pogarszaniu się jakości gleb oraz przeciwdziałanie zakwaszaniu gleby;
- ♦ Upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej (Kodeks Dobrych Praktyk Rolniczych);
- ♦ Rekultywacja terenów zdegradowanych.

2.6.2. Zasoby kopalin

W zakresie tym ważna jest ochrona obszarów perspektywicznych i ochrona złóż udokumentowanych. Najistotniejsze znaczenie dla Powiatu Nowotomyskiego mają złoża ropy i gazu, następnie pospolitych surowców naturalnych.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

- ♦ Prowadzenie dalszych poszukiwań i szczegółowe dokumentowanie istniejących zasobów surowcowych;
- ♦ Rozpoznanie możliwości zasobowych i perspektywy regionu w zakresie zasobów złóż gazu ziemnego i ropy naftowej;
- ♦ Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

2.7. Zasoby przyrodnicze

Ochrona zasobów przyrody ma prowadzić do zachowania istniejącego jej stanu (różnorodności gatunkowej) oraz stwarzania warunków do jak najlepszego rozwoju. Uwzględniając konieczność ochrony zasobów przyrody określono cel ekologiczny:

- ♦ Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności

W celu osiągnięcia ww. celu określono kierunki działań ekologicznych:

- ♦ Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych;
- ♦ Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym;
- ♦ Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt;
- ♦ Ochrona lasów;
- ♦ Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody.

Osiągnięcie określonego celu w ramach wyznaczonych kierunków działań powinno być realizowane za pomocą konkretnych zadań ekologicznych.

2.7.1. Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych

Rozwój gospodarczy powiatu pociąga za sobą niebezpieczeństwo degradacji obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, z tego względu ważne jest połączenie systemu rozwoju obszarów cennych przyrodniczo z rozwojem społeczno gospodarczym.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

- ♦ Wspieranie gmin w ustanawianiu użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo - krajobrazowych na terenach rolniczych, gdzie występują pozostałości ekosystemów i cennych fragmentów krajobrazu;
- ♦ Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych;
- ♦ Przygotowanie planu zabiegów konserwacyjnych i pielęgnacyjnych parków oraz pomników przyrody;
- ♦ Powiązanie z sąsiadującymi powiatami działań i prawnych form ochrony przyrody po obu stronach granic powiatów w planach zagospodarowania przestrzennego gmin np. korytarze ekologiczne, parki krajobrazowe;
- ♦ Tworzenie nowych obszarów chronionych zgodnie z koncepcją sieci ekologicznej NATURA 2000 i ECONET.

2.7.2. Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym

Ze względu na zagęszczenie sieci infrastruktury w krajobrazie oraz potencjalny rozwój gospodarczy na terenie powiatu, należy zadbać o uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania poszczególnych gmin powiatu, wniosków wynikających z istniejącej lub planowanej lokalizacji terenów chronionych wraz z ich otulinami (rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu).

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

- ♦ Przestrzeganie odpowiednich procedur lokalizacyjnych chroniących tereny cenne przyrodniczo przed przeinwestowaniem;
- ♦ Lokalizacja obiektów rekreacyjnych i turystycznych podporządkowana wymogom ochrony środowiska przyrodniczego;
- ♦ Przeciwdziałanie rozwojowi budownictwa mieszkalnego i rekreacyjnego na terenach chronionych.

2.7.3. Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt

Celem ochrony gatunkowej jest zabezpieczenie dziko występujących gatunków zwierząt szczególnie rzadkich i zagrożonych wyginięciem oraz zachowanie różnorodności gatunkowej.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

- ♦ Opracowania planów ochrony siedlisk gatunków, które są zagrożone;
- ♦ Przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej, celem wskazania cennych przyrodniczo siedlisk, które należy wyłączyć np. z zalesiania;
- ♦ Przeciwdziałanie wypalaniu traw.

2.7.4. Ochrona lasów

Istniejące na terenie powiatu duże obszary leśne wymuszają podjęcie zdecydowanych działań ochronnych istniejących zasobów w celu zachowania ich funkcji (przyrodniczej, społecznej i gospodarczej).

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

- ♦ Prowadzenie stałego monitoringu środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (choroby, szkodniki, pożary);
- ♦ Wdrażanie krajowego planu zwiększenia lesistości;
- ♦ Prowadzenie zalesiania równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów;
- ♦ Zalesianie leżących odłogiem oraz słabych bonitacyjnie użytków rolnych;
- ♦ Stworzenie systemu zachęcającego rolników do zalesiania nieprzydatnych rolniczo gruntów będących ich własnością;
- ♦ Szkolenie prywatnych właścicieli lasów na temat prawidłowych zasad gospodarki leśnej;
- ♦ Pełnienie nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa;
- ♦ Przestrzeganie postanowień zawartych w inwentaryzacji lub planach urządzania lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa.

2.7.5. Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska

Powiat Nowotomyski ma sprzyjające warunki do rozwoju turystyki i agroturystyki, co może stanowić potencjalne zagrożenie dla terenów przyrodniczych. Kolejnym zagrożeniem jest intensywna gospodarka rolna w pobliżu terenów cennych przyrodniczo oraz intensywna zabudowa mieszkaniowa o nieuregulowanej gospodarce ściekowej oraz odpadowej w sąsiedztwie jezior. Z tego względu ważnym zadaniem będzie wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Zadania ekologiczne prowadzące do realizacji tego kierunku działania to:

- ♦ Promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców zgodnych z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody;
- ♦ Rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w ramach funkcjonowania obiektów turystycznych i rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego oraz prowadzenia działalności rolniczej;
- ♦ Tworzenie i rozwój przyrodniczych ścieżek dydaktycznych.

2.8. Gospodarka odpadami

W gospodarowaniu odpadami na terenie Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015 przyjęto wśród celów głównych m.in.:

- ♦ Objęcie 100% mieszkańców gmin powiatu zorganizowana zbiórka odpadów komunalnych;
- ♦ Wspomaganie gmin w propagowaniu selektywnej zbiórki odpadów, w tym szczególnie odpadów opakowaniowych i biodegradowalnych;
- ♦ Wspomaganie gmin w rozwoju selektywnej zbiórki odpadów budowlanych, wielkogabarytowych i odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych, a także odpadów elektrycznych i elektronicznych;
- ♦ Podnoszenie świadomości ekologicznej i społecznej wśród mieszkańców powiatu, poprzez organizację różnego rodzaju akcji, informacji w mediach (gazeta, internet).

Wśród celów do osiągnięcia w dłuższym okresie czasu znalazły się:

- ♦ Promowanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- ♦ Doskonalenie organizacji systemu gospodarki odpadami komunalnymi w powiecie.

III. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Raport z wykonania został opracowany na podstawie danych i informacji uzyskanych od jednostek samorządowych jak i innych podmiotów prowadzących działalność na terenie powiatu, których działania były wpisane w harmonogram zadań w ramach "Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 - 2011 z perspektywą do roku 2015".

Źródłem informacji niezbędnych do wykonania opracowania są:

- ♦ Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu,
- ♦ Urzędu Gminy Kuślin,
- ♦ Urząd Miasta i Gminy Lwówek,
- ♦ Urząd Gminy Miedzichowo,
- ♦ Urząd Miejski w Nowym Tomyślu,
- ♦ Urząd Miejski w Opalenicy,
- ♦ Urząd Miejski w Zbąszyniu,
- ♦ Urząd Marszałkowski w Poznaniu,
- ♦ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu,
- ♦ Nadleśnictwo Babimost,
- ♦ Nadleśnictwo Bolewice,
- ♦ Nadleśnictwo Konstantynowo,
- ♦ Nadleśnictwo Grodzisk,
- ♦ Nadleśnictwo Pniewy,
- ♦ Nadleśnictwo Trzciel,
- ♦ Nadleśnictwo Wolsztyn,
- ♦ Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu,
- ♦ Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu,
- ♦ Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu,
- ♦ Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo.

Tabela nr 1. Krótkoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 – 2011 – **CEL NR 1**

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji [zł]
Cel 1. Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych					
Racjonalizacja użytkowania wody	Ograniczanie wykorzystywania wód podziemnych do celów przemysłowych (poza przemysłem spożywczym i niektórymi specjalnymi działami produkcji);	RZGW	TAK	2011-2014	W ramach statutowych obowiązków
	Wspieranie działań mających na celu zagospodarowanie wód opadowych w gospodarstwach domowych.	Gminy	NIE	-	-
Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji	Stosowanie bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych (ulgi podatkowe, możliwości współfinansowania).	Gminy	NIE	-	-
Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	Opracowanie i wdrożenie przez gminy (zgodnie z Prawem Energetycznym) planów zaopatrzenia w energię;	Gminy	TAK	2008-2013	Wg załącznika
	Opracowanie i wdrożenie planu zaopatrzenia gminy Nowy Tomyśl w energię	Gmina Nowy Tomyśl	TAK	2008 2012	28 060,00
	Rozpowszechnienie stosowania indywidualnych liczników ciepła (budynki komunalne);	Właściciele mieszkań, Zarządcy budynków	TAK	2008-2011	Brak danych kosztowych
	Podjęcie działań promocyjnych i doradztwa związanego z wdrażaniem pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych (np. powołanie Powiatowego Ośrodka Doradztwa Oszczędności Energii);	Powiat, Gminy	TAK	Zadanie ciągłe	Wg załącznika
	Termomodernizacja Miejskiej i Powiatowej Biblioteki w Nowym Tomyślu	Gmina Nowy Tomyśl	TAK	2010-2011	501 043,28

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji [zł]
Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	Poprawa parametrów energetycznych budynków - termorenowacja (dobór otworów drzwiowych i okiennych o niskim współczynniku przenikalności cieplnej, właściwa izolacja termiczna ścian - ocieplenie budynków, lokalizacja nowych obiektów zgodnie z naturalną (cieplejszą), kierunkową orientacją stron świata);	Właściciele i zarządcy budynków	TAK	2008-2011	Brak danych kosztowych
	Stopniowe zwiększanie udziału energii otrzymanej z surowców odnawialnych w całkowitym zużyciu energii.	Gminy, Powiat Przedsiębiorstwa, Mieszkańcy	TAK	2008-2014	Wg załącznika

Tabela nr 2. Krótkoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 – 2011 – **CEL NR 2**

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji [zł]
Cel 2. Zapewnienie wysokiej jakości powietrza, (redukcja emisji pyłów i gazów cieplarnianych niszczących warstwę ozonową)					
Ograniczenie emisji do powietrza w energetyce i przemyśle	Wprowadzenie systemu monitoringu i kontroli emisji zanieczyszczeń na terenie zakładów przemysłowych (w razie przekroczeń dopuszczalnych stężeń należy spowodować, za pomocą dostępnych środków administracyjnych, zaprzestania emisji lub jej zmniejszenia);	WIOŚ	TAK	2008-2014	Brak danych kosztowych
	Rozbudowa sieci gazowej na obszarze powiatu.	PGNiG S.A. O WZG Poznań, Gminy	TAK	2011-2012	Wg załącznika
Ograniczenie emisji w sektorze mieszkalnictwa	Scentralizowanie systemu ogrzewania prowadząca do likwidacji małych kotłowni;	Gminy, Zakłady ciepłownicze	TAK	2013	Wg załącznika
	Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne;	Gminy,	NIE	-	-
	Prowadzenie systematycznych akcji edukacji ekologicznej na temat oszczędności energii cieplnej i elektrycznej oraz stosowania proekologicznych nośników energii, szkodliwości spalania materiałów odpadowych w kotłowniach domowych.	Powiat, Gminy,	TAK	2008-2014	Wg załącznika
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych	Bieżąca modernizacji dróg i ciągów komunikacyjnych;	Zarządcy Dróg	TAK	2008-2014	Wg załącznika
	Planowana budowa odcinka Autostrady A 2 Nowy Tomyśl - Świecko	Koncesjonariusz Autostrada Wielkopolska S.A	TAK	-	Brak danych kosztowych

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji [zł]
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych	Przebudowa i remont dróg:	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu	NIE	-	-
	nr 307 odcinek Buk – Bukowiec		NIE	-	-
	nr 302 obwodnica m. Zbąszyń		NIE	-	-
	nr 305 odcinek Nowy Tomyśl – Boruja Kościelna		NIE	-	-
	nr 308 odcinek Bukowiec – Nowy Tomyśl		NIE	-	-
	Bieżąca modernizacja dróg i ciągów komunikacyjnych w gminie Opalenica	Gmina Opalenica	TAK	-	-
	Przebudowa ulic: cz. Kasprowicza, Przybyszewskiego, Szkolnej i Wieniawskiego		TAK	2008 2009 2013	812 100,00 982 200,00 158 800,00
	Przebudowa ul. Półwiejskiej		NIE	-	-
	Przebudowa ul. Młyńskiej		NIE	-	-
	Przebudowa ul. Parkowej		TAK	2009	1 619 400,00

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych	Budowa parkingów	Gmina Opalenica	TAK	2009 2012 2013	152 400,00 4 700,00 41 000,00
	Przebudowa ulic: cz. Konopnickiej, Prusa i cz. Żeromskiego		TAK	2009 2013	372 200,00 302 100,00
	Budowa ciągu pieszego i ścieżki od dworca kolejowego do ul. 3 Maja		NIE	-	-
	Przebudowa ulic w Wojnowicach: Robotnicza, Kanałowa, Wodna (dokumentacja projektowa)		TAK	2014	33 900,00
	Przebudowa i remont dróg powiatowych:	Powiatowy Zarząd Dróg w Nowym Tomysłu	TAK	-	-
	Modernizacja drogi Nowy Tomysł – Buk na odcinkach drogi powiatowej Nr 2739P: odcinek w miejscowości Michorzewo na łącznej długości 5,6 km		NIE	-	-
	Przebudowa drogi powiatowej Nr 2735P Bolewice – Chmielinko na odcinku długości 2,2 km		NIE	-	-
	Modernizacja drogi powiatowej Nr 2713P Nowy Dwór – Łomnica na odcinku długości ok. 0,913 km		NIE	-	-
	Modernizacja (nakładka nawierzchni i poszerzenie) drogi powiatowej Nr 2716P na odcinku Opalenica – Łęczyce o długości 2,0 km		NIE	-	-
	Przebudowa gruntowej drogi powiatowej nr 2531P Zębowo – Lewice na odcinku długości 0,5 km		NIE	-	-

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych	Przebudowa odcinka drogi nr 2748P, nr 2722P w gm. Nowy Tomyśl	Powiatowy Zarząd Dróg w Nowym Tomyślu	TAK	2012	2 308 004,67
	Usprawnienie systemu komunikacyjnego (poprawa nawierzchni i warunków bezpieczeństwa ruchu, modernizacja i rozbudowa dróg);	Zarządcy dróg	TAK	2008-2014	Wg załącznika
	Stosowanie stref (pasów) zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych (strefy te powinny być komponowane z gatunków o dużej odporności na zanieczyszczenia oraz właściwie pielęgnowane, a ubytki uzupełniane) – DK nr 2 i Autostrada A – 2.	Zarządcy Dróg	NIE	-	-

Tabela nr 3. Krótkoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 – 2011 – CEL NR 3

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Cel 3. Zminimalizowanie uciążliwego hałasu w środowisku					
Ochrona przed hałasem komunikacyjnym	Opracowanie programu ograniczenia hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu (dokonanie rozpoznania klimatu akustycznego - sporządzenie map akustycznych - ze wskazaniem terenów szczególnie narażonych na emisję hałasu);	Zarządcy Dróg, WIOŚ	TAK	2009-2014	Brak danych kosztowych
	Sporządzenie map akustycznych dla dróg i linii kolejowych, których eksploatacja może powodować przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;	Zarządcy obiektów, WIOŚ	TAK	2012	Wg załącznika
	Integrowanie planów zagospodarowania przestrzennego z problemami zagrożenia hałasem.	Gminy	TAK	2008-2014	Koszty administracyjne
Ochrona przed hałasem przemysłowym	Egzekwowanie w zakładach zmian technologicznych w przypadku przekroczeń emisji hałasu (stosowania obudów dźwiękochłonnych, ekranów oraz tłumików akustycznych).	Przedsiębiorstwa, WIOŚ	TAK	2008	Brak danych kosztowych

Tabela nr 4. Krótkoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 – 2011 – **CEL NR 4**

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Cel 4. Ochrona mieszkańców przed promieniowaniem elektromagnetycznym					
Inwentaryzacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Prowadzenie rejestru urządzeń będących źródłem promieniowania elektromagnetycznego;	Wojewoda, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego	NIE	-	-
Preferowanie mało-konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Przestrzeganie granic stref ochronnych zgodnie z ocenami oddziaływania na środowisko dla urządzeń nadawczych.	Gminy	TAK	Zadanie ciągle	Wg załącznika

Tabela nr 5. Krótkoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 – 2011 – CEL NR 5

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Cel 5. Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej, racjonalizacja zużycia wody oraz ochrona przed powodzią					
Zarządzanie zasobami wodnymi i ochrona wód	Sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej - minimalizacja strat wody na przesyle wody wodociągowej (przewody magistralne i lokalne);	Gminy, Przedsiębiorstwa wodociągowe, właściciele sieci	TAK	2008-2014	Wg załącznika
	Budowa sieci wodociągowej w Glinnie ul. Słonecznikowa i ul. Daliowa	Gmina Nowy Tomyśl	TAK	2007	35 459,00
	Budowa sieci wodociągowej od ul. Tysiąclecia do ul. Kolejowej w Nowym Tomyślu		TAK	2009	3 330 718,00
	Budowa sieci wodociągowej – lewa strona Kozie Laski - Wytomyśl		NIE	-	-
	Budowa sieci wodociągowej – Huby Wytomyśl kierunku Wąsowo		NIE	-	-
	Budowa sieci wodociągowej w ul. 3 Stycznia do pierścienia w Nowym Tomyślu		TAK	2009	2 693 193,00
	Połączenie sieci wodociągowej Cicha Góra - Bukowiec		TAK	2013	25 000,00
	Budowa sieci wodociągowej na os. domów jednorodzinnych w Glinnie ul. Sątopska		TAK	2006	33 613,00

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Zarządzanie zasobami wodnymi i ochrona wód	Budowa sieci wodociągowej - Boruja Kościelna	Gmina Nowy Tomyśl	TAK	2008	77 889,00
	Odwiercenie i podłączenie studni rezerwowej w Kopankach, gmina Opalenica	PGKiM „KOMOPAL” Sp. z o.o.	NIE	-	-
	Wdrożenie systemu zarządzania zasobami wodnymi;	RZGW w Poznaniu	TAK	Zadanie ciągle	W ramach statutowych obowiązków
	Założenie i prowadzenie katastru wodnego dla regionów wodnych		TAK	Zadanie ciągle	W ramach budżetu
	Opracowanie analizy stanów zasobów wodnych w regionach wodnych, analizy ekonomicznej gospodarowania wodami w regionie wodnym		TAK	2013	W ramach budżetu
	Opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy;	Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (obecnie właściwy Minister)	TAK	2011	Brak danych kosztowych
	Prowadzenie akcji edukacyjno – informacyjnej propagującej optymalizację zużycia wody przez indywidualnych użytkowników (np. gromadzenie wody deszczowej i wykorzystywanie jej na cele agrarne – do podlewania zieleni);	Powiat, Gminy, Szkoły, Pozarządowe organizacje ekologiczne	TAK	Zadanie ciągle	Brak danych kosztowych
	Sukcesywna budowa i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej;	Powiat, Gminy, Szkoły, Pozarządowe organizacje ekologiczne	TAK	2008-2014	Wg załącznika
	Skanalizowanie miejscowości Przyprostynia, Gmina Zbąszyń	Gmina Zbąszyń ZWiK	TAK	Brak danych	

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Zarządzanie zasobami wodnymi i ochrona wód	Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości: Chrośnica, Łomnica, Nądnia, Nowa Wieś, Nowa Wieś Zbąska, Nowy Dwór, Stefanowo, Strzyzewo, Zakrzewko, Perzyny;	Gmina Zbąszyń ZWiK	TAK	Brak danych	
	Budowa kanalizacji sanitarnej w części ul. Poznańskiej w Opalenicy (lewa strona od Rynku za ulicą Parkową), Gmina Opalenica	Gmina Opalenica	TAK	2009	64 700,00
	Budowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków w Wojnowicach Sp. z o.o.	PGKiM „KOMOPAL” Sp. z o.o.	TAK	2011-2012	8 502 000,00
	Zakup 2 agregatów prądotwórczych na potrzeby wodociągów wiejskich		NIE	-	-
	Budowa wodociągu Uścięcice, Dakowy Mokre		TAK	2011	88 600,00
	Wymiana sieci wraz z przyłączami w ul. Leśnej III etap w m. Opalenica		NIE	-	-
	Kontynuacja budowania sieci w ul. Mickiewicza w m. Opalenica		TAK	2009	40 500,00
	Wykonanie dokumentacji i budowa wodociągu na osiedlu w rejonie ul. Strumykowej w m. Opalenica		NIE	-	-
	Budowa kanalizacji sanitarnej tłocznej: Lwówek – Pakosław, Gmina Lwówek		Gmina Lwówek	TAK	2009-2010
	Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej - Pakosław	TAK		2009-2010	4 520 000,00

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Zarządzanie zasobami wodnymi i ochrona wód	Budowa kanalizacji sanitarnej tłocznej oraz grawitacyjnej – Pakosław - Brody	Gmina Lwówek	TAK	2009-2010	4 520 000,00
	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Komunalnej w Nowym Tomyślu, Gmina Nowy Tomyśl	Gmina Nowy Tomyśl	TAK	2012	756 382,62
	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Granitowej – przyszła obwodnica		TAK	2013	67 878,65
	Odcinek kanalizacji sanitarnej od ul. Słonecznikowej do ul. Azaliowej w Glinnie		TAK	2007-2009	Wg załącznika
	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Słonecznikowej i Daliowej w Glinnie		TAK	2007-2009	Wg załącznika
	Budowa kanalizacji sanitarnej w Przyłęku (cmentarz lewa strona Zacisza)		TAK	2013	217 500,00
	Budowa kanalizacji sanitarnej od ul. Jeżynowej do posesji p. Piwowarskiej w Nowym Tomyślu		TAK	2012	200 000,00
	Budowa kanalizacji sanitarnej Nowy Tomyśl – Paproć droga na Poznań		TAK	2007-2008	455 486,00
	Budowa kanalizacji sanitarnej Paproć V		TAK	2007-2008	359 556,00
	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Długiej w Nowym Tomyślu		TAK	2008	116 659,60

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Zarządzanie zasobami wodnymi i ochrona wód	Budowa rurociągu tłocznego oraz kanalizacji sanitarnej w Borui Kościelnej	Gmina Nowy Tomyśl	TAK	2010-2012	Wg załącznika
	Budowa rurociągu tłocznego i kanalizacji sanitarnej w Jastrzębsku Starym i Sękowie		TAK	2010-2012	Wg załącznika
	Budowa kanalizacji sanitarnej w Sątopach		NIE	-	-
	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Błonie w Bukowcu		TAK	2014	213 000,00
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Wytomyślu		NIE	-	-
	Optymalizacja wykorzystania (dociążenie) oraz modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków (w kierunku spełnienia wymagań obowiązującego prawa oraz dyrektyw UE);	Gminy, Przedsiębiorstwa Wodociągowe	TAK	2008-2014	Wg załącznika
	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Zbąszyniu		TAK	Brak danych	
	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Nowym Tomyślu		TAK	2008-2014	57 125 367,76
	Rozbudowa oczyszczalni w Troszcznie, Gmina Opalenica		TAK	2013-2014	13 201 700,00
	Budowa oczyszczalni przyzagrodowych na terenach gdzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest nieopłacalna z przyczyn ekonomicznych, bądź bardzo trudna do realizacji ze względów technicznych, wsparcie finansowe dla rolników realizujących oczyszczalnie przydomowe;	Gminy, mieszkańcy	TAK	2008-2012	Wg załącznika

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Zarządzanie zasobami wodnymi i ochrona wód	Do roku 2011 wybudowanie 100 oczyszczalni przyzagrodowych w m. Dąbrowa, Nowe Jastrzębsko, Przychodzko i Stefanowice;	Gmina Zbąszyń	NIE	-	-
	Zewidencjonowanie wszystkich zbiorników bezodpływowych i zintensyfikowanie ich kontroli technicznej oraz częstotliwości opróżniania;	Gminy	TAK	2008-2014	Wg załącznika
	Opracowanie i sukcesywne wdrażanie programów ochrony wód powierzchniowych w układzie zlewniowym rzek (warunki korzystania z wód regionu wodnego).	WZMiUW w Poznaniu, RZGW,	TAK	2014	W ramach budżetu
Ochrona przeciwpowodziowa i mała retencja	Opracowanie planów ochrony przeciwpowodziowej regionów wodnych;	RZGW Poznań	TAK	2013-2014	Brak danych kosztowych
	Inwentaryzacja, odbudowa i regulacja oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji podstawowej;	WZMiUW w Poznaniu	TAK	Corocznie	2 854 182,00
	Rozbudowa małej retencji wodnej	Nadleśnictwa	TAK	2008-2014	Wg załącznika
	3 zastawki piętrzące oraz 1 zbiornik retencyjny – leśnictwa Przychodzko i Nowy Dwór	Nadleśnictwo Wolsztyn	TAK	2008-2013	Brak danych kosztowych

Tabela nr 6. Krótkoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 – 2011 – **CEL NR 6**

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Cel 6. Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją					
Gleby użytkowane rolniczo	Prowadzenie właściwej struktury zagospodarowania przestrzennego (zminimalizowanie powierzchni gruntów rolnych o wyższych klasach bonitacyjnych wyłączonych z produkcji rolnej i przeznaczonych na inne cele oraz zagospodarowywanie gruntów o niskiej przydatności rolniczej);	Gminy	TAK	2008-2014	Wg załącznika
	Podnoszenie jakości i struktury gleb poprzez wykorzystanie kompostu;	ODR, rolnicy, właściciele gruntów	TAK	Zadanie ciągle	Brak danych kosztowych
	Założenie i prowadzenie rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleb lub ziemi;	Starosta, Gminy	NIE	-	-
	Promowanie i dofinansowanie zadań mających na celu zwiększanie udziału trwałych użytków zielonych – w tym łąk, pastwisk i zadrzewień/zakrzewień śródpolnych.	Gminy	NIE	-	-
Zasoby kopalin	Bieżąca rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;	Eksploatatorzy zasobów	TAK	2008-2011	Wg załącznika
	Zagospodarowanie odwiertów: - Cicha Góra - 5 - Cicha Góra - 7 - Cicha Góra - 8 - Cicha Góra - 9 - Paproć - 17 - Paproć - 18 - Paproć - 19 - Paproć - 21 - Paproć - 24 - Paproć - 26 - Paproć - 27 - Paproć - 28 - Paproć - 29	PGNiG S.A. Oddział w Zielonej Górze	TAK	2008-2011	Niejawne

Tabela nr 7. Krótkoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 – 2011 – **CEL NR 7**

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Cel 7. Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności w tym wzrost lesistości powiatu					
Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych	Wspieranie gmin w ustanawianiu użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo - krajobrazowych na terenach rolniczych, gdzie występują pozostałości ekosystemów i cennych fragmentów krajobrazu;	Gminy, Pozarządowe organizacje ekologiczne	TAK	2008-2014	Wg załącznika
	Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych.	Gminy, WIOŚ	TAK	2008-2014	Wg załącznika
Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym	Przeciwdziałanie rozwojowi budownictwa mieszkalnego i rekreacyjnego na terenach chronionych (środki administracyjno – prawne).	Gminy, Powiat	TAK	2008-2014	Wg załącznika
Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt	Opracowanie planów ochrony siedlisk zagrożonych;	Gminy, WKP Pozarządowe organizacje ekologiczne	NIE	-	-
	Opracowanie waloryzacji przyrodniczej na terenie gmin powiatu.	Gminy	TAK	-	Brak danych kosztowych
Ochrona lasów	Stosowanie różnorodności gatunkowej w zalesieniach porolnych w powiązaniu z warunkami siedliskowymi;	Nadleśnictwa	TAK	2008-2009	Wg załącznika
	Zalesianie leżących odłogiem oraz słabych bonitacyjnie użytków rolnych;	Gminy, Nadleśnictwa, Właściciele gruntów	TAK	2008-2014	Wg załącznika
	Przestrzeganie postanowień zawartych w inwentaryzacji lub planach urządzania lasów niebędących własnością Skarbu Państwa;	Starosta	TAK	Zadanie ciągle	Koszty administracyjne

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Ochrona lasów	Pełnienie nadzoru nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa;	Starosta	TAK	2008-2014	Koszty administracyjne
	Dostosowanie drzewostanów leśnych do warunków siedliskowych.	Nadleśnictwa,	TAK	Zadanie ciągle	Wg załącznika
Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody	Utrzymanie ścieżek dydaktycznych wraz z opisem przyrody;	Nadleśnictwa, Gminy, Szkoły, Pozarządowe organizacje ekologiczne,	TAK	2008-2014	Wg załącznika
	Utrzymanie i modernizacja ścieżki przyrodniczo-leśnej oraz prowadzenie działań edukacyjnych (prelekcje, konkursy itp.);	Nadleśnictwa	TAK	Zadanie ciągle	Wg załącznika
	Zaprojektowanie nowych leśnych ścieżek dydaktycznych wraz z opisem przyrody oraz innej infrastruktury dydaktyczno - przyrodniczej;	Nadleśnictwa, Gminy, Pozarządowe organizacje ekologiczne, szkoły	TAK	2008-2014	Wg załącznika
	Propagowanie walorów przyrodniczych powiatu (wydawnictwa, internet);	Powiat	TAK	Zadanie ciągle	Wg załącznika
	Promowanie zachowań proekologicznych we wszystkich dziedzinach życia zgodnie z zasadami ochrony przyrody: zebrania wiejskie, szkolenia, akcja ulotkowa, organizacja corocznej akcji sprzątanie świata;	Powiat, Gminy, Szkoły	TAK	Zadanie ciągle	Wg załącznika
	Włączenie w akcję edukacji ekologicznej proekologicznych organizacji pozarządowych.	Powiat, PCEE, Gminy, Szkoły, Pozarządowe organizacje ekologiczne	TAK	Zadanie ciągle	Wg załącznika

Tabela nr 8. Długoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2012 – 2015 – CEL NR 1

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Cel 1. Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych					
Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	Gmina Opalenica Budowa ok. 6 elektrowni wiatrowych Gmina Kuślin – Budowa ok. 40 elektrowni wiatrowych	Osoby prawne	NIE	-	-

Tabela nr 9. Długoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2012 – 2015 – CEL NR 2

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Cel 2. Zapewnienie wysokiej jakości powietrza, (redukcja emisji pyłów i gazów niszczących warstwę ozonową)					
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych	Modernizacja drogi powiatowej Nr 2723P Opalenica – Grodzisk Wielkopolski na odcinku długości 4,8 km	Powiatowy Zarząd Dróg w Nowym Tomyślu	NIE	-	-
	Modernizacja (nakładka nawierzchni) drogi powiatowej Nr 2711P Michorzewo –Trzcianka na odcinku długości 2,0 km		NIE	-	-
	Przebudowa i modernizacja ciągu komunikacyjnego Nowy Tomyśl – Duszniki na odcinku drogi powiatowej Nr 2738P: Stary Tomyśl - Wąsowo na długości 6,0 km		NIE	-	-
	Przebudowa i modernizacja drogi powiatowej Nr 2716P na odcinku Michorzewko – Jastrzębniki długości 2,0 km oraz drogi powiatowej Nr 2715P na odcinku Kuślin – Porążyn długości 4,0 km		NIE	-	-
	Przebudowa i modernizacja drogi powiatowej 2736P Wąsowo – Lipka Wielka na odcinku Wąsowo - Władysławowo o długości 3,5 km		NIE	-	-
	Budowa drogi powiatowej Nr 2726P Nowa Wieś Zbąska – granica powiatu na odcinku długości ok. 1,5 km		NIE	-	-
	Modernizacja drogi powiatowej Nr 2726P Nowa Wieś Zbąska – Nądnia na odcinku długości ok. 1,5 km		NIE	-	-
	Przebudowa i modernizacja ciągu komunikacyjnego Pakosław – Brody - Zyguntowo na odcinkach dróg powiatowych Nr 2710P i 2734P na łącznej długości 7,0 km		NIE	-	-

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych	Modernizacja drogi powiatowej Nr 2751P na odcinku Dakowy Mokre – granica powiatu o długości ok. 1,0 km (I etap)	Powiatowy Zarząd Dróg w Nowym Tomyślu	NIE	-	-
	Budowa (dotychczas droga gruntowa) drogi powiatowej Nr 2713P na odcinku Łomnica – Nowy Dwór o długości ok. 3,0 km		NIE	-	-
	Budowa (dotychczas droga gruntowa) drogi powiatowej Nr 2713P na odcinku Łomnica – Miedzichowo na łącznej długości 7,0 km		NIE	-	-
	Modernizacja drogi powiatowej Nr 2751P na odcinku Dakowy Mokre – granica powiatu o długości 0,8 km (II etap)		NIE	-	-
	Droga nr 307 obwodnica m. Opalenica: wykupy gruntów projekt budowlany realizacja robót	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, Rejon Dróg w Nowym Tomyślu	TAK	2011-2014	43 411 228,15

Tabela nr 10. Długoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2012 – 2015 – **CEL NR 5**

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Cel 5. Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej oraz ochrona przed powodzią					
Zarządzanie zasobami wodnymi i ochrona wód	Modernizacja i rozbudowa stacji uzdatniania wody, hydroforni w celu zapewnienia właściwej jakości wody;	Gminy, Przedsiębiorstwa wodociągowe	TAK	2010-2014	Wg załącznika
	Sukcesywna modernizacja istniejącej sieci kanalizacji ogólnospławnej (rozdzielanie kanalizacji sanitarnej i deszczowej) i pilna realizacja nowych sieci na terenie powiatu;	Gminy, Przedsiębiorstwa wodociągowe	TAK	2008-2014	Wg załącznika
	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kuślin	Gmina Kuślin ZOK w Kuślinie	TAK	2012-2013	117 991,73
	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Michorzewko		TAK	2012	4 701 586,88
	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Głuponie		NIE	-	-
	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Kuślinie II etap (rozbudowa do 884 m ³ /d);		NIE	-	-
	Budowa kanalizacji sanitarnej w części Opalenicy i w miejscowości Sielinko	Gmina Opalenica	TAK	2009-2013	14 058 300,00
	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy		TAK	2012	1 406 000,00

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Zarządzanie zasobami wodnymi i ochrona wód	Stopniowe ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko zanieczyszczeń obszarowych (pozostałości chemicznych środków ochrony roślin oraz nawozów) i punktowych (składowiska obornika) pochodzących z działalności rolniczej.	Gminy, ODR	TAK	Zadanie ciągłe	Wg załącznika
Ochrona przeciwpowodziowa i mała retencja	Regulacja rzek:	WZMiUW w Poznaniu	NIE	-	-
	Szarka w km 29 + 400 – 33 + 400; Budowa urządzeń piętrzących:		NIE	-	-
	Dojca B w km 4 + 048 w m. Boruja Nowa;		NIE	-	-
	Mogilnica w km 43 + 300 w m. Turkowo		NIE	-	-
	Budowa jazu na rz. Mogielnica w km 34+200 w m. Wojnowice;		NIE	-	-
	3. Modernizacja jazów na rz. Mogielnica: w km 24+400 w m. Urbanowo w km 26+700 w m. Uścięcice w km 28+650 w m. Kozłowo		NIE	-	-

Tabela nr 11. Długoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2012 – 2015 – CEL NR 6

Kierunek działania	Zadanie ekologiczne	Jednostki realizujące zadanie	Realizacja zadania Tak / Nie	Lata realizacji	Koszt realizacji
Cel 6. Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją					
Gleby użytkowane rolniczo	Kształtowanie struktury upraw przeciwdziałającej erozji i pogarszaniu się jakości gleb;	ODR, Gminy, Właściciele gruntów	NIE	-	-
	Podjęcie działań zmniejszających poziom zakwaszenia gleb.	ODR, Właściciele gruntów	TAK	Zadanie ciągłe	7 540,00 / rok

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE PRZEDSTAWIONO W ZAŁĄCZNIKACH DO NINIEJSZEGO OPRACOWANIA

IV. MONITOROWANIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

4.1. Zasady monitoringu

W procesie wdrażania Programu ważna jest kontrola przebiegu tego procesu oraz ocena stopnia realizacji zadań w nim wyznaczonych z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów. Z tego względu ważne jest wyznaczenie systemu monitorowania, na podstawie którego będzie możliwe dokonanie oceny procesu wdrażania, jak i również będą mogły być dokonane ewentualne modyfikacje Programu. Monitoring powinien być sprawowany w następujących zakresach:

- ♦ monitoring środowiska,
- ♦ monitoring programu,
- ♦ monitoring odczuć społecznych.

4.1.1. Monitoring środowiska

System kontroli środowiska, jest narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem. Dostarcza informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska i może być traktowany jako podstawa do oceny całej polityki ochrony środowiska. Jest jednym z najważniejszych kryteriów, na podstawie których tworzona jest nowa polityka. Mierniki efektów ekologicznych są w znacznym stopniu dostępne jako wielkości mierzone w ramach istniejących systemów kontroli i monitoringu. Pomiary poziomów emisji i imisji, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych są wykonywane w ramach działalności np. WIOŚ, RZGW, IMGW, a przyrost obszarów aktywnych przyrodniczo (lasów, łąk, terenów parkowych) znany jest instytucjom takim jak np. Urzędy Gmin, RDLP, Dyrekcje Parków Krajobrazowych.

4.1.2. Monitoring programu

Najważniejszym wskaźnikiem jest monitorowanie realizacji poszczególnych zadań. Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu będzie oceniało co dwa lata stopień wdrożenia Programu, natomiast na bieżąco będzie kontrolowany postęp w zakresie wykonania przedsięwzięć zdefiniowanych w programie. W 2017 roku nastąpi ocena postępów realizacji przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w latach 2015 - 2018. Wyniki oceny będą stanowiły wkład dla listy przedsięwzięć, obejmujących okres 2017 - 2021. Ten cykl będzie się powtarzał co każde dwa lata, co zapewni ciągle nadzór nad wykonaniem Programu. W przypadku nie osiągnięcia zaplanowanych zamierzeń należy dokonać analizy sytuacji i poznać jej przyczyny. Powodem mogą być np. brak czasu, pieniędzy, zasobów ludzkich lub też zmiana kolejności przewidzianych w programie zadań priorytetowych.

W cyklach czteroletnich będzie oceniany stopień realizacji celów ekologicznych. Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie Prawo ochrony środowiska, a dotyczących okresu na jaki jest przyjmowany program ochrony środowiska i systemu raportowania o stanie realizacji programu ochrony środowiska:

- ♦ ocena postępów we wdrażaniu programu, w tym przygotowanie raportu - co dwa lata,
- ♦ aktualizacja listy przedsięwzięć - co dwa lata,
- ♦ aktualizacja polityki ochrony środowiska, tj. celów ekologicznych i kierunków działań - co cztery lata.

4.1.3. Monitoring odczuć społecznych

Jest on sprawowany na podstawie badań opinii społecznej i specjalistycznych opracowań służących jakościowej ocenie udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz poprawy stanu środowiska, a także ocenie odbioru przez społeczeństwo efektów Programu, między innymi przez ilość i jakość interwencji zgłaszanych do władz Starostwa Powiatowego w Nowym Tomyślu.

4.2. Monitorowanie założonych efektów ekologicznych

W ocenie postępu wdrażania Programu Ochrony Środowiska oraz jego faktycznego wpływu na środowisko pomocna jest analiza i monitorowanie założonych efektów ekologicznych. Powinno być ono realizowane przy pomocy wskaźników (mierników) stanu środowiska i zmian presji na środowisko, a także na wskaźnikach świadomości społecznej.

W poniższej tabeli zaproponowano najistotniejsze wskaźniki, przyjmując, że lista ta nie jest wyczerpująca i powinna być modyfikowana. Jednocześnie zaznacza się, iż działania zawarte w tabeli są przykładowe i nie stanowią sztywnych założeń jakimi należy kierować się przy monitorowaniu realizacji POŚ. Lista ta została oparta na dokonanej analizie wskaźnikowej stanu środowiska Powiatu.

Obok wskaźników zamieszczonych w tabeli wskazano również źródło informacji, z którego mogą być czerpane. Pomiary poziomów emisji i imisji, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, są wykonywane w ramach działalności np. WIOŚ, RZGW, IMGW, a przyrost obszarów aktywnych przyrodniczo (lasów, łąk, terenów parkowych) znany jest instytucjom takim jak np. Urząd Miejski, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska czy RLDP.

Tabela nr 12. Przykładowe wskaźniki monitoringowe efektywności Programu Ochrony Środowiska

Wskaźniki	Jednostka miary	Lata				Źródło informacji o wskaźnikach
		2015	2016	2017	2018	
PRIORYTET I - GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA						
Jakość cieków wodnych, udział wód pozaklasowych (wg oceny ogólnej)	% udziału w ogólnej ilości punktów pomiarowych					WIOŚ
Jakość wód podziemnych, udział wód o bardzo dobrej i dobrej jakości	% udziału w ogólnej ilości punktów monitoringu					WIOŚ
Ilość zużytej wody/1 mieszkańca na rok	m ³ /osoba					Urząd Statystyczny
Udział ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	% ogółu ludności					Urząd Statystyczny
PRIORYTET II - POWIERZCHNIA ZIEMI I GLEBY						
Liczba gospodarstw ekologicznych	szt.					Gmina, Powiat
Powierzchnia terenów zrehabilitowanych	ha					Gmina, Powiat
Powierzchnia zrehabilitowanych terenów poeksploatacyjnych	ha					Gmina, Powiat
PRIORYTET III - OCHRONA PRZYRODY						
% powierzchni Powiatu objęta prawną ochroną przyrody	%					RDOŚ
Obszar Chronionego Krajobrazu	ha					RDOŚ
Liczba pomników przyrody	szt.					Gminy
Użytki leśne oraz grunty zadrzewione i zakrzewione	% powierzchni					Gmina, Powiat
PRIORYTET IV - GOSPODARKA ODPADAMI						
Ilość mieszkańców objętych zbiórką zmieszanych odpadów komunalnych	%					Gmina, Zakład Usług Komunalnych
Ilość mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów	%					Gmina, Zakład Usług Komunalnych
Likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci	szt.					Gmina, Zakład Usług Komunalnych
PRIORYTET V - POWIETRZE ATMOSFERYCZNE						
Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością GUS	Mg					WIOŚ, Urząd Statystyczny
Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością GUS	Mg					WIOŚ, Urząd Statystyczny
Długość nowych odcinków dróg	km					Zarządcy dróg
Długość zmodernizowanych dróg	km					Zarządcy dróg

Liczba funkcjonujących odnawialnych źródeł energii	szt.					Gmina, Powiat
PRIORYTET VI - KLIMAT AKUSTYCZNY						
Zmniejszenie liczby zakładów emitujących hałas o wielkościach ponadnormatywnych	przypadki przekroczeń norm krajowych stwierdzonych w trakcie kontroli WIOŚ					WIOŚ
PRIORYTET VII - POLA ELEKTROMAGNETYCZNE						
Budowa i modernizacja sieci na terenie Powiatu	km					Gmina Gestor sieci
Zmniejszenie ilości terenów na których odnotowano przekroczenia dopuszczalnych pól elektromagnetycznych	przypadki przekroczeń norm krajowych stwierdzonych w trakcie kontroli WIOŚ					WIOŚ
PRIORYTET VIII - ENERGIA I ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII						
Ilość źródeł opartych na OZE	szt.					Gmina, Powiat, Nadzór budowlany
PRIORYTET IX - MONITORING ŚRODOWISKA						
Ilość przeprowadzonych zadań monitorujących oraz kontroli	szt.					Gmina, Powiat
PRIORYTET IX - EDUKACJA EKOLOGICZNA I WSPÓŁPRACA GMINNA						
Ilość zrealizowanych szkoleń związanych z ochroną środowiska	szt.					Gmina, Powiat
Ilość akcji przeprowadzonych akcji edukacyjnych	szt.					Gmina, Powiat

Źródło: Analiza własna

Powyższa ocena wskaźnikowa może być modyfikowana w kolejnych raportach z realizacji Programu Ochrony Środowiska oraz jego aktualizacji. Zbiór zaproponowanych i przeanalizowanych wskaźników może być z czasem ograniczony lub rozszerzony w zależności od potrzeb wynikających z analizy rzeczywistej sytuacji na terenie Powiatu Nowotomyskiego.

Ważne jest jednak, aby modyfikacje w zakresie wskaźników nie były zbyt duże, ponieważ trudno będzie porównywać poszczególne raporty między sobą.

V. PODSUMOWANIE

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w całym Powiecie. Realizacja zadań zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i priorytetowych kierunków działań, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój - obecnie jak i w perspektywie wieloletniej.

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska przedstawia podjęte w latach 2008 - 2014 działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w kontekście zaistniałych zmian stanu środowiska na terenie Powiatu Nowotomyskiego oraz w kontekście konkretyzacji wielu zamierzeń inwestycyjnych.

W „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 - 2011 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2015” sformułowano następujące cele nadrzędne:

- ♦ *Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych;*
- ♦ *Zapewnienie wysokiej jakości powietrza, redukcja emisji pyłów i gazów cieplarnianych niszczących warstwę ozonową*
- ♦ *Zminimalizowanie uciążliwego hałasu w środowisku;*
- ♦ *Ochrona mieszkańców przed promieniowaniem elektromagnetycznym;*
- ♦ *Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej, racjonalizacja zużycia wody oraz ochrona przed powodzią;*
- ♦ *Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją;*
- ♦ *Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności w tym wzrost lesistości Powiatu;*

Powiat Nowotomyski, jak również Gminy wchodzące w skład Powiatu, we własnym zakresie sukcesywnie realizują zadania, kładąc szczególny nacisk na budowę infrastruktury wodno - kanalizacyjnej oraz modernizację i remonty dróg.

Wszystkie działania w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczyniają się do poprawy, jakości środowiska na obszarze Powiatu Nowotomyskiego.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w harmonogramach Programu Ochrony Środowiska jednoznacznie można stwierdzić, że zadania, zależnie od możliwości budżetowych, są na bieżąco realizowane.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Są zadania na realizację których wydatkowano o wiele większe środki niż te planowane, gdyż udało się pozyskać źródło finansowania, są również takie zadanie, których realizacja jest planowana na lata następne ze względu na niedostateczne środki finansowe, a także długie i skomplikowane procedury przetargowe.

Mimo to Powiat i Gminy nieustannie starają się pozyskiwać dofinansowanie na realizację zadań ze środków zewnętrznych, zarówno krajowych i zagranicznych w celu realizacji zadań kosztownych, gdyż nie ma możliwości sfinansowania ich ze środków budżetu własnego.

VI. BIBLIOGRAFIA

Obowiązujące akty prawne:

- ♦ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232, z późn. zm.);
- ♦ Ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014r., poz. 1101);
- ♦ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627, z późn. zm.);
- ♦ Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. 2012, poz. 145 z późn. zm.);
- ♦ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska (Dz. U. 2013, poz. 1235 z późn. zm.);
- ♦ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013, poz. 21),
- ♦ Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. 2007, Nr 75, poz. 493 z późn. zm.);

- ♦ Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. 2006, Nr 123, poz. 858 z późn. zm.),
- ♦ Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 2011, Nr 12, poz. 59 z późn. zm.),
- ♦ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2014, poz. 613),
- ♦ Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2012, Nr 391, poz. 951 z późn. zm.),
- ♦ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 2010, Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.),
- ♦ Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2012, poz. 647 z późn. zm.),
- ♦ Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004, Nr 3 poz. 20 z późn. zm.),
- ♦ Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców z zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej (Dz. U. 2007, Nr 90, poz. 607 z późn. zm.);
- ♦ Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2004, Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.);
- ♦ Ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. 2007, Nr 147, poz. 1033 z późn. zm.);
- ♦ Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. 2007, Nr 44, poz. 287 z późn. zm.);
- ♦ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. 2003r. Nr 106, poz. 1002 z późn. zm.).

Materiały źródłowe:

- ♦ Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016;
- ♦ Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014;

- ♦ Krajowy Program Zwiększania Lesistości 2006;
- ♦ Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski;
- ♦ Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;
- ♦ Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych 2010;
- ♦ Strategia obszarów wodno – błotnych w Polsce;
- ♦ Ocena Stanu chemicznego i ilościowego Jednolitych Części Wód Podziemnych w 2010 r.;
- ♦ Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2012r., PIG, Warszawa, 2013r.;
- ♦ Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019;
- ♦ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2012 – 2017;
- ♦ Strategia Rozwoju Transportu dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2007 - 2020;
- ♦ Program małej retencji wody dla Województwa Wielkopolskiego;
- ♦ Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2012;
- ♦ Roczna Ocena Jakości Powietrza dla Województwa Wielkopolskiego - raport za rok 2012;
- ♦ Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego powiatu nowotomyskiego na lata 2008 – 2017r.;

Przy tworzeniu opracowania wykorzystano materiały i informacje ze Starostwa Powiatowego w Nowym Tomyślu, Gmin wchodzących w skład Powiatu oraz dane dotyczące poszczególnych elementów programu uzyskane w jednostkach i podmiotach gospodarczych działających na omawianym terenie.

VII. SPIS TABEL

Tabela nr 1. Krótkoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 – 2011 – CEL NR 1	25
Tabela nr 2. Krótkoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 – 2011 – CEL NR 2	27
Tabela nr 3. Krótkoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 – 2011 – CEL NR 3	31
Tabela nr 4. Krótkoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 – 2011 – CEL NR 4	32
Tabela nr 5. Krótkoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 – 2011 – CEL NR 5	33
Tabela nr 6. Krótkoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 – 2011 – CEL NR 6	39
Tabela nr 7. Krótkoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 – 2011 – CEL NR 7	40
Tabela nr 8. Długoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2012 – 2015 – CEL NR 1	42
Tabela nr 9. Długoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2012 – 2015 – CEL NR 2	43
Tabela nr 10. Długoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2012 – 2015 – CEL NR 5	45
Tabela nr 11. Długoterminowy harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2012 – 2015 – CEL NR 6	47
Tabela nr 12. Przykładowe wskaźniki monitoringowe efektywności Programu Ochrony Środowiska	50

VIII. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik nr 1 - Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyszu - wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015

Załącznik nr 2 - Urząd Gminy Kuślin - wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015

Załącznik nr 3 - Urząd Miasta i Gminy Lwówek - wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015

Załącznik nr 4 - Urząd Gminy Miedzichowo wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015

Załącznik nr 5 - Urząd Miejski w Nowym Tomyszu wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015

Załącznik nr 6 - Urząd Miejski w Opalenicy - wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015

Załącznik nr 7 - Urząd Marszałkowski w Poznaniu - wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015

Załącznik nr 8 - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu - wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015

Załącznik nr 9 - Nadleśnictwo Babimost - wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015

Załącznik nr 10 - Nadleśnictwo Bolewice - wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015

Załącznik nr 11 - Nadleśnictwo Konstantynowo - wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015

- Załącznik nr 12** - Nadleśnictwo Grodzisk - wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015
- Załącznik nr 13** - Nadleśnictwo Pniewy - wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015
- Załącznik nr 14** - Nadleśnictwo Trzciel - wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015
- Załącznik nr 15** - Nadleśnictwo Wolsztyn - wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015
- Załącznik nr 16** - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu- wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015
- Załącznik nr 17** - Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu- wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015
- Załącznik nr 18** - Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu - wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015
- Załącznik nr 19** - Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo - wykaz zadań zrealizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015